

15.4.2014

B7-0435/2014/REV

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

predložené v súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku

o nátlaku Ruska na krajiny Východného partnerstva, a najmä destabilizácii východnej Ukrajiny
(2014/2699(RSP))

Hannes Swoboda, Ana Gomes, Marek Siwiec, Maria Eleni Koppa, Tonino Picula, Liisa Jaakonsaari, Ioan Mircea Pașcu, Jo Leinen, Richard Howitt, Victor Boștinaru, Marusya Lyubcheva, Pier Antonio Panzeri, Katrin Saks, Emine Bozkurt, Libor Rouček, Boris Zala
v mene skupiny S&D

Uznesenie Európskeho parlamentu o nátlaku Ruska na krajiny Východného partnerstva, a najmä destabilizácii východnej Ukrajiny (2014/2699(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na závery zasadnutia Rady zo 14. apríla 2014 o Ukrajine,
 - so zreteľom na uznesenie Valného zhromaždenia OSN A/RES/68/262 z 27. marca 2014 o územnej celistvosti Ukrajiny,
 - so zreteľom na závery zasadnutia Európskej rady z 20. – 21. marca 2014,
 - so zreteľom na spoločné vyhlásenie zo samitu EÚ – USA zo 16. marca 2014,
 - so zreteľom na vyhlásenie hláv štátov alebo predsedov vlád zo 6. marca 2014 o Ukrajine,
 - so zreteľom na budapeštianske memorandum o bezpečnostných zárukách, ktoré v decembri 1994 podpísali Ukrajina, Rusko, Spojené štáty a Spojené kráľovstvo,
 - so zreteľom na Helsinský záverečný akt z roku 1975,
 - so zreteľom na Chartu OSN,
 - so zreteľom na článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže nezákonné a nelegitímne referendum sa uskutočnilo 16. marca 2014 v Krymskej autonómnej republike a Sevastopole a bolo vykonané pod kontrolou ruských jednotiek; keďže napriek medzinárodnému odsúdeniu referenda ruské orgány a zákonodarcovia rýchlo uskutočnili anexiu ukrajinského polostrova;
- B. keďže ako reakciu sa EÚ rozhodla rozšíriť svoj zoznam sankcií pridaním dvanástich jednotlivcov zodpovedných za porušenie územnej celistvosti Ukrajiny, zrušiť samit EÚ – Rusko v júni 2014 a podporiť pozastavenie rokovaní o prístupení Ruska k OECD a IEA; keďže sa EÚ ako konkrétne gesto solidarity voči Ukrajine rozhodla pristúpiť k podpisu politických ustanovení dohody o pridružení, zvýšiť makrofinančnú pomoc Ukrajine zo 610 miliónov EUR na 1,610 mld. EUR a jednostranne otvoriť trh EÚ pre ukrajinské komodity a tovar;
- C. keďže si Moskva upevnila kontrolu nad Krymom tým, že zaútočila na ukrajinské letecké a námorné základne, zmocnila sa ich a vyhostila prítomný vojenský štáb; keďže Rusko presunulo veľké vojenské kontingenty do oblastí v blízkosti hraníc s východnou Ukrajinou; keďže sa predpokladá, že táto vojenská prítomnosť je cieľená predovšetkým ako donucovacie opatrenie v rámci rozhovorov o budúcnosti Ukrajiny a vzhľadom na prezidentské voľby 25. mája 2014; keďže vojenská prítomnosť Ruska, USA a NATO by mohla vyvolať ďalšie vyostrenie situácie, a to aj v oblasti Čierneho mora ako celku;

- D. keďže rastie obava, že podobná situácia ako na Kryme sa môže opakovať aj v iných oblastiach Ukrajiny; keďže proruskí separatisti zaútočili na miestne administratívne budovy v Charkove, Luhansku a Donecku; keďže tieto sily pod vedením skupiny nazwanej ruský sektor obsadili miestne vládne budovy v Donecku, vyhlásili vytvorenie zvrchovanej ľudovej republiky Doneck, ktorá je nezávislá od Kyjeva, a oznámili, že referendum o odtrhnutí regiónu sa uskutoční najneskôr 11. mája 2014; keďže k povstaniam a obsadeniu vládnych budov došlo v ďalších mestách vo východnej časti krajiny, vrátane Slovianska, Kramatorska a Družkivky;
- E. keďže bezprostredne po pripojení Krymu zaslal Najvyšší sovieta separatistického regiónu Podnestersko v Moldavsku oficiálnu žiadosť Ruskej federácii, aby zväzila pripojenie Podnesterska;
- F. keďže prevzatie Krymského polostrova Ruskom je nepochybne závažným porušením medzinárodného práva, ktoré oslabuje dôveru voči medzinárodným nástrojom, vrátane dohôd o odzbrojení a nešírení jadrových zbraní; keďže situácia sa môže naďalej vyostrovať v dôsledku nových pretekov v zbrojení; keďže je bezpodmienečne potrebné zabrániť vzniku takejto nebezpečnej situácie, ktorá sa môže ľahko vymknúť spod kontroly;
1. ostro odsudzuje anexiu Krymu a Sevastopolu Ruskou federáciou a zastáva názor, že EÚ a jej členské štáty by nikdy nemali uznať výsledok násilných činov;
 2. dôrazne potvrdzuje svoju podporu zvrchovanosti, územnej celistvosti a politickej nezávislosti Ukrajiny a všetkých krajín Východného partnerstva;
 3. vyjadruje vážne znepokojenie nad rýchlo sa zhoršujúcou situáciou a krviprelieváním na východnej Ukrajine; dôrazne žiada Rusko, aby okamžite prestalo podporovať násilných separatistov a ozbrojené oddiely, ktoré obsadili vládne budovy v Sloviansku, Donecku a iných mestách, aby zastavilo všetky provokatívne akcie, ktorých cieľom je podnecovať nepokoje a ďalej destabilizovať situáciu, stiahlo svoje jednotky z východných hraníc Ukrajiny a snažilo sa o mierové riešenie krízy politickými a diplomatickými prostriedkami; vyjadruje svoju plnú podporu a solidaritu ukrajinskej vláde v jej snahe o obnovenie svojej autority v okupovaných mestách a varuje Rusko, aby legitímne právo Ukrajiny na obranu svojej územnej celistvosti nepoužívalo ako zámienku na plnú vojenskú inváziu;
 4. je presvedčený, že požiadavka Ruska týkajúca sa práva používať všetky prostriedky na ochranu ruských menšín v tretích krajinách, ako prehlásil prezident Putin vo svojom prejave 18. marca 2014, nezodpovedá medzinárodnému právu, odporuje základným zásadám medzinárodných vzťahov v 21. storočí a môže viesť k narušeniu povelového usporiadania Európy; vyzýva ruskú Dumu, aby okamžite zrušila svoj mandát na používanie sily na území Ukrajiny;
 5. zdôrazňuje, že Rusko musí bezodkladne začať konštruktívny dialóg s legitímnou vládou Ukrajiny a podporuje aktívne zapojenie EÚ do diplomatických snáh o zmiernenie krízy; víta preto, že bolo oznámené konanie štvorstranných rozhovorov medzi USA, Ruskom, Ukrajinou a EÚ o zhoršujúcej sa situácii na Ukrajine a dúfa, že tieto rokovania prinesú pozitívny výsledok, ktorý povedie k stabilizácii situácie na Ukrajine a v jej okolí

a k obnoveniu spolupráce medzi všetkými stranami; zastáva názor, že v tejto súvislosti je potrebné vysvetliť, že európska integrácia Ukrajiny, ako aj Moldavska a Gruzínska nebráni dobrým vzťahom s Ruskom;

6. varuje, že ďalšie kroky, ktoré by Ruská federácia podnikla na destabilizáciu Ukrajiny alebo ktorými by ohrozovala iné krajiny Východného partnerstva, by viedli k uloženiu ďalších sankcií a mali by ďalekosiahle dôsledky pre vzťahy medzi EÚ a Ruskom; podporuje uloženie ďalších sankcií, pokiaľ by ďalšie rozhovory nepriniesli v primeranej dobe pozitívne výsledky; vyzýva členské štáty, aby sa na tento vývoj pripravili a aby sa vzájomne úzko koordinovali, aby mohli v prípade ruských protopatrení zaujať spoločný postoj v duchu solidarity;
7. odsudzuje skutočnosť, že Rusko používa energiu ako donucovací prostriedok v ukrajinskej kríze a považuje list prezidenta Putina osemnástim vedúcim predstaviteľom európskych štátov z 10. apríla 2014 za neprijateľnú vyhrážku namierenú proti vlastnej energetickej bezpečnosti Európy; v zmysle rozhodnutia štátom kontrolovanej spoločnosti Gazprom takmer zdvojnásobiť cenu zemného plynu a požiadať Ukrajinu, aby za ďalšie dodávky plynu platila vopred, vyjadruje pochybnosti nad čestnosťou ponuky, ktorá bola predložená v už spomínanom liste, na vypracovanie jednotného postupu v záujme stabilizácie hospodárstva Ukrajiny; je silno presvedčený, že je vo vlastnom záujme Ruska pomôcť krajine vybudovať udržateľné hospodárstvo; vyzýva Moskvu, aby na svoje slová nadviazala konkrétnymi činmi;
8. zdôrazňuje potrebu obnovenia rovnováhy EÚ a všetkých členských štátov v súčasnej energetickej závislosti od Ruska vyvíjaním vážnejšieho úsilia o energetickú diverzifikáciu vzhľadom na zdroje plynu a jadrové zdroje a tvorbou jednotnej energetickej politiky Únie; je tiež presvedčený, že členské štáty by mali Ukrajine pomáhať spätnými dodávkami plynu, pokiaľ by Rusko úplne alebo čiastočne prestalo dodávať Ukrajine plyn, a vyzýva Komisiu, aby členské štáty pri vykonávaní týchto projektov v najväčšej možnej miere podporovala;
9. víta a podporuje ochotu NATO zabezpečiť bezpečnosť všetkých s Ruskom susediacich štátov, ktoré považujú súčasnú situáciu na Ukrajine za priame ohrozenie svojej vlastnej zvrchovanosti; naliehavo však vyzýva ruskú vládu, aby prispela k ukludneniu situácie a trvá na tom, že je potrebné sa vyhnúť zbrojeniu ako zo studenej vojny; dôrazne žiada všetky strany, aby dodržiavali existujúce záväzky v oblasti kontroly zbraní, vyvíjali opatrenia na budovanie dôvery a všemožne sa usilovali zabrániť nákladným a nebezpečným pretekom v zbrojení;
10. víta nasadenie osobitnej monitorovacej misie OBSE, ktorá má za úlohu zhromažďovať informácie o netypickej vojenskej aktivite a provokáciách, ktoré majú za cieľ destabilizovať situáciu a monitorovať ľudské práva a práva menšín na Ukrajine; vyjadruje však poľutovanie nad skutočnosťou, že misia nemala zabezpečený prístup na Krym, kde dochádzalo k porušovaniu ľudských práv rôzneho charakteru, vrátane prípadov násillia páchaného na novinároch a ich rodinách; vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa už objavujú aj správy o útokoch na novinárov, ku ktorým dochádza na východnej Ukrajine;
11. opakovane vyjadruje svoje obavy nad osudom tatárskej menšiny na Kryme a nad

bezpečnosťou príslušníkov ukrajinsky hovoriacej menšiny a ich možnosťou uplatňovať svoje práva; zdôrazňuje, že Ruská federácia má podľa štvrtého Ženevského dohovoru povinnosť chrániť všetkých civilistov na okupovaných územiach; požaduje nezávislé medzinárodné vyšetrovanie hlásených prípadov zlého zaobchádzania, svojvoľného zadržovania, únosov a mučenia aktivistov a údajnej účasti dôstojníkov Berkutu na týchto prípadoch porušovania ľudských práv;

12. odsudzuje rozsiahle používanie propagandy zo strany ruských úradníkov a médií, pokiaľ ide o údajné porušovanie práv rusky hovoriacej menšiny, ktoré nie je podložené dôkazmi a nepodložené obvinenia týkajúce sa fašistickej povahy kyjevských orgánov; opätovne vyjadruje vážne obavy v súvislosti so slobodou prejavu v Rusku a poukazuje na nedávny prípad ruského historika Andreja Zubova, ktorý po tom, čo kritizoval ruského prezidenta za prevzatie Krymu, prišiel o miesto v Štátnom inštitúte medzinárodných vzťahov v Moskve;
13. opätovne zdôrazňuje naliehavú potrebu toho, aby ukrajinská vláda prijala v úzkej spolupráci s OBSE a Radou Európy opatrenia na zabezpečenie dodržiavania zákonných práv rusky hovoriaceho obyvateľstva a ostatných kultúrnych, národnostných a jazykových menšín v súlade s ustanoveniami Európskej charty o regionálnych alebo menšinových jazykoch a Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín;
14. vyzýva ukrajinské orgány, aby zaujali rozhodný postoj proti extrémistickým a radikálnym organizáciám a skupinám, ktoré vyzývajú k porušovaniu ľudských práv alebo sa ho sami dopúšťajú; opakuje svoju výzvu na vykonanie nezávislého vyšetrovania prípadov porušovania ľudských práv, ku ktorým došlo od konca novembra 2013 a víta vymenovanie tretej strany do Medzinárodného poradného panelu Rady Európy a uskutočnenie jeho prvej schôdze 9. apríla 2014; je presvedčený, že zabezpečenie mieru a vzájomného porozumenia a rešpektu v rámci ukrajinskej spoločnosti je podstatné pre stabilitu krajiny a pre jej objavenie cesty vpred;
15. víta uznesenie o okamžitom odzbrojení ilegálnych paravojenských skupín na Ukrajine, ktoré prijala Najvyššia rada 1. apríla 2014; varuje však pred používaním neprimeranej sily pri vyprázdňovaní okupovaných budov vo východoukrajinských mestách; vyjadruje hlboké znepokojenie nad nedávnymi útokmi na policajné stanice v mestách Doneck a Sloviansk na východe krajiny, pri ktorých sa útočníci zmocnili zbraní; vyzýva všetky strany, aby postupovali umiernené a usilovali sa o nachádzanie riešení mierovou cestou;
16. zdôrazňuje, že je dôležité obnoviť dôveru v právny štát a orgány presadzovania práva na Ukrajine a podporuje myšlienku vyslania misie občianskeho právneho štátu na Ukrajinu v rámci SBOP, ktorá by pomáhala štátnym orgánom v ich snahe o reformu policajného a súdneho systému;
17. znova opakuje svoju výzvu, aby vláda Ukrajiny zaujala inkluzívny demokratický prístup s cieľom minimalizovať riziko stupňovania násillia a územného roztrieštenia; je presvedčený, že v tomto ohľade má kľúčový význam ústavná reforma, a nabáda k tomu, aby boli zvažované rozumné opatrenia vedúce k decentralizácii a samospráve; víta uistenie terajšieho ukrajinského premiéra, že budú rozšírené právomoci regiónov; zdôrazňuje však, že o reforme územnej správy musia rozhodnúť samotní obyvatelia Ukrajiny a ich zvolení zástupcovia;

18. víta myšlienku usporiadania celonárodného referenda o budúcom statuse a územnom usporiadaní Ukrajiny, ako ich navrhol úradujúci prezident Oleksandr Turčynov vo svojom televíznom vystúpení 14. apríla 2014;
19. zastáva názor, že prezidentské voľby 25. mája 2014 sú príležitosťou na obnovenie politickej stability na Ukrajine; preto rozhodne nabáda všetkých občanov Ukrajiny, aby sa na týchto voľbách zúčastnili a pomohli svojej krajine v tejto ťažkej chvíli; oznamuje svoje rozhodnutie vyslať na tieto voľby volebnú pozorovateľskú misiu a nalieha na všetky zúčastnené strany, aby urobili všetko pre to, aby boli tieto voľby slobodné a spravodlivé; je presvedčený, že parlamentné voľby by sa mali zorganizovať čo najskôr po prezidentských voľbách, pokiaľ možno do konca tohto roka; opakuje svoju výzvu ukrajinským orgánom, aby tieto voľby viedli v súlade s odporúčaniami Benátskej komisie, a podporuje prijatie pomerného volebného systému, ktorý by umožnil riadne zastúpenie miestnych podmienok v krajine;
20. zastáva názor, že v rámci politického urovnania by sa ukrajinská vláda mala zaviazat' k tomu, že Rusku a ruským bankám a spoločnostiam vyplatí svoj dlh a použije časť finančnej pomoci od EÚ a medzinárodných finančných inštitúcií na sociálno-ekonomický rozvoj chudobných regiónov na juhovýchodnej Ukrajine;
21. víta podpis politických kapitol Dohody o pridružení s Ukrajinou ako významný krok vpred a ako opätovné potvrdenie toho, že sa hlásime k spoločným hodnotám; ďalej víta hmatateľnú a okamžitú podporu, ktorá bola Ukrajine poskytnutá v podobe jednostranného otvorenia trhu Únie ukrajinským výrobkom; očakáva uzatvorenie a uplatnenie zvyšných častí Dohody o pridružení/DCFTA, čo jednoznačne nepredstavuje konečný cieľ spolupráce medzi EÚ a Ukrajinou;
22. podporuje podmienenosť stanovenú EÚ, pokiaľ ide o veľmi potrebné štrukturálne reformy, ktoré pomôžu vytvoriť priaznivejšie podmienky pre udržateľný hospodársky rast, zlepšia správu verejných financií, vytvoria záchranú sociálnu sieť a budú bojovať proti korupcii; vyzýva k transparentnosti pri využívaní prostriedkov EÚ a k jeho účinnému sledovaniu zo strany Komisie;
23. berie na vedomie rozhodnutie Komisie zriadiť tzv. podpornú skupinu pre Ukrajinu, ktorá bude v spolupráci s ukrajinskými orgánmi a vďaka príspevkom členských štátov definovať technickú pomoc, ktorá je potrebná pre stabilizáciu krehkej finančnej, hospodárskej a politickej situácie na Ukrajine; je presvedčený, že rovnaký postup by bolo možné použiť aj pre Moldavsko a Gruzínsko;
24. je presvedčený, že udalosti na Ukrajine zvyrazňujú potrebu toho, aby EÚ zdvojnásobila svoje odhodlanie a podporu proeurópskeho smerovania a územnej celistvosti Moldavska a Gruzínska, ktoré sa pripravujú na podpísanie dohody o pridružení a DCFTA s EÚ; vyzýva k tomu, aby boli tieto dohody o pridružení vrátane DFCTA podpísané najneskôr do júla a očakáva, že rýchlo vstúpia do platnosti a budú rýchle vykonávané;
25. vyjadruje osobitné znepokojenie nad obnovenou nestabilitou v separatistickom regióne Podnestersko v Moldavsku; považuje nedávny krok samozvaných orgánov v Tiraspole, ktoré 18. marca 2014 požiadali o to, aby sa stali súčasťou Ruska, za nebezpečný

a nezodpovedný; opätovne vyjadruje svoju plnú podporu územnej celistvosti Moldavska a vyzýva všetky strany, aby okamžite obnovili dialóg v rámci schémy 5+2 s cieľom dosiahnutia mierového a udržateľného riešenia tejto problematiky;

26. vyzýva EÚ, aby dala ešte jasnejšie najavo, že Východné partnerstvo nie je politikou proti Rusku a aby zamedzila rôznym interpretáciám a nedorozumeniam v súvislosti so zámermi tejto politiky; zastáva názor, že Východné partnerstvo je úplne zlučiteľné s existujúcimi obchodnými dohodami a v plnej miere rešpektuje tradičné vzťahy Ruska s jeho partnermi a susedmi; domnieva sa, že Východné partnerstvo neznamená pristúpenie k NATO a jeho zámerom nie je pôsobiť proti eurázijskej colnej únii; je však presvedčený, že je zárukou podpory, ktorú EÚ poskytuje partnerským krajinám, ktoré čelia diplomatickým a hospodárskym tlakom pri pokusoch o oslabenie ich zvrchovanosti;
27. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku, členským štátom, úradujúcemu prezidentovi, vláde a parlamentu Ukrajiny, vládam a parlamentom krajín Východného partnerstva a vláde a parlamentu Ruskej federácie.